

არქიტექტურული ფასადი და მისი მნიშვნელობა.
„ფასადური არქიტექტურა თბილისის მაგალითზე“

85 -ე ლია საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია

თარნიკე რობაქიძე IV კურსი

თბილისური ჟივანი, ჭავჭავაძისა და გრიბოედოვის ბუჩქების კლდე

ფოტო ი. ვილგუნდორფისა

ნებისმიერ საგანს დედამიწაზე სულიერს თუ უსულოს აქვს გარკვეული იერსახე ანუ ზედაპირი, რომელიც ანიჭებს მას მომხიბლაობას მიმზიდველობას თუ ვიზუალურ ესთეტიკას. ამ ზედაპირს რომელსაც შემდგომში მოვიხსენიებთ როგორც ფასადს, ადამიანის თვალი აღიქვამს წამის მეასედში, ანუ მაშინაც კი როდესაც შეუძლებელია მიზანმიმართულად თავის გონებით დააკვირდეს გარკვეულ ობიექტს. შესაბამისად ჩვენ ვცხოვრობთ ფასადურ რეალობაში, რომელშიც გვიწევს ჩვენს საქმიანობაში მოღვაწეობა, განვითარება და ა.შ თუ ჩვენ ამ მსჯელობას დავიყვანთ არქიტექტურამდე და ზოგადად სიტყვა არქიტექტურას განვიხილავთ როგორც სამყაროს ფასადს ანტიკური პერიოდიდან დღემდე, უნდა დავუშვათ ის მოსაზრება რომ ფასადი გვიჩვენებს თითოეული ერის ისტორიას, ხოლო თანამედროვეობაში უმაღლეს ესთეტიკურ ღირებულებას.

ქალაქ თბილისის მაგალათზე შეგვიძლია ვიმსჯელოთ და დავინახოთ როგორ იცვლება ფასადი გასული საუკუნეებიდან დღემდე და ასევე შევამჩნიოთ მიზეზები რომლებიც ახდენს უარყოფით თუ დადებით გავლენას, გარემოზე და ადამიანზე.

მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლე
ააგეს (1802-07) წლებში, რუსული კლასიციზმის ზეგავლენით, როგორც მთავარმართებლის
სასახლე. შენობამ გამოიარა ორი საუკუნე და დღეს დღეისობით არის ქალაქის ერთერთი
ისტორიული ფასადი, რომელიც უკვე აღწერს დედაქალაქზე გარკვეულ ფაქტებს.

XX საუკუნის დასაწყისში თბილისში შეიმჩნევა მოდერნისტული არქიტექტურის მომქალაქობა. 1901-06 წლებში აგებული იქნა დღესდღისობით ყოფილი ეროვნული ბანკის შენობა, რომლის ფასადიც უცვლელად არის შემონახული.

სოციალური ყოფითი გავლენა, ფაბრიკა ქარხნები, გზები, ხიდები კარნახობს
ქალაქს როგორ განვითარდეს. იზრდება ქუჩების რაოდენობა და შესაბამისად
ხდება ახალი შენობების დაგეგმარება..

პარლამენტი თბილისში (1989 – 2013)

1930, არქიტ. ნ. სვეროვი

30-იანი წლების II ნახევარში თბილისის საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი ნაგებობების არქიტექტურაში თავს იჩენს მონუმენტალობით, მორთულობით გატაცება (სტალინისტური არქიტექტურა).

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია 1941

ისტორიის ინსტიტუტის ძველმა შენობამ პირვანდელი სახე დაკარგა. ობიექტი ერთ-ერთმა სამშენებლო კომპანიამ შეიძინა და მის იერსახესთან ერთად შიდა განლაგება, მოცულობა და ფუნქციური დატვირთვაც შეიცვალა. თითქმის დაშლილია პირვანდელი აივნები და ისინი იცვლება თანამედროვე დიზაინით და ფაქტურებით

1917 წ.

ამ ყველაფერზე დაყრდნობით შეგვიძლია მივიჩნიოთ რომ მეცხრამეტე მეოცე საუკუნის ძეგლები ჩვენს ქალაქში ახლაც საკმაოდ დიდ როლს თამაშობს, და ქალაქის ცენტრალურ უბნებში არის მთელი რიგი მოწინავე ობიექტები, რომლებსაც მიყავს ქალაქი ვიზუალური ისტორიული ესთეტიკა.

იმელის შენობა 1938 წ. სოციალისტური კლასიციზმი

ისტორიის ცული ნიმუში. ე.წ ხრუშოვკის პროექტის საცხოვრებელი ბინები.

რომელმაც XXI საუკუნეში ფაქტობრივად დაკარგა ფუნქციონალურობა და ვეღარ უპასუხა ახალ გამოწვევებს. ვერც კომფორტით, რომელიც ამ სახლებს საერთოდ არ გააჩნია, ვერც ვიზუალით, და ვერც გამძლეობით. შესაბამისად ბოლო წლებში თანდანობით დაიწყო მათი დეკონსტრუქცია, თუმცა ჯერ ჯერობით მაინც არ წაშლილა ამ ტიპის სახლების კვალი.

აგრეთვე შეგვიძლია თამამად ვიმსჯელოთ 70-80 იან წლებში დაგეგმარებულ კორპუსებზე, რომლებიც ახლად აღმოჩენილ გარეუბნებში განთავსდა. და მათი ნაცრისფერი, უხეში ვიზუალი დარჩა ფესვებად საბჭოთა კავშირისა დღევანდელ ასე თუ ისე დამოუკიდებელ საქართველოში. და საკმაოდ მყარად განაგრძობს არსებობას.

როგორი სინთეზია საბჭოთა არქიტექტურასა და თანამედროვე შენებობს შორის ?

როგორც ხედავთ წინა სლაიდში ნახსენები იმელის შენობა, რომლის გრანდიოზულობაზეც ვსაუბრობდით, სასტუმრო „ბალტიმორ თბილისის“ მიერ, ვიზუალურად განადგურებულია.

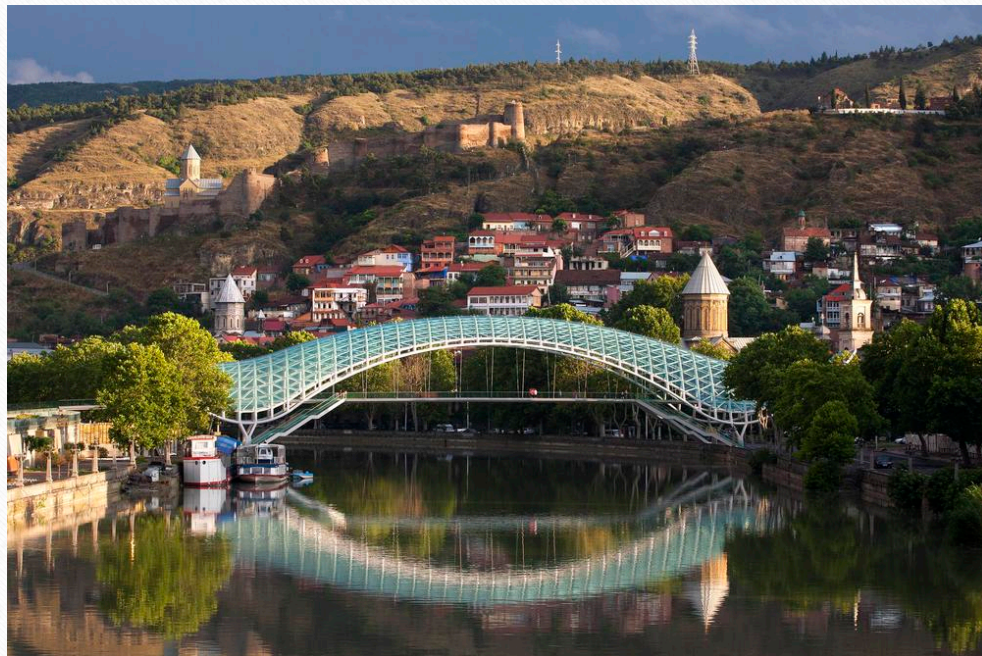
პირველი სკოლის ფასადი „განადგურებულია“

თანამედროვე საცხოვრებელი კორპუსი პირველი სკოლის უკან

ძველი თბილისის ხედი განადგურებულია

თანამედროვე სამეული: ისუტისციის სახლი, მშიდობის ხიდი, რიყის მუსიკალური თეატრის შენობა.

ამ პრობლემის გამომწვევი მიზეზის პოვნა საკმაოდ მარტივია. თუ კი გადავხედავთ ჩვენს პერიდიკას, 1990 იანი წლების ჩავარდნის შემდგომ, ქალაქის აღმშენებლობა დაიწყო 2004-05 წლებიდან. ეს პროცესი კი საკმაოდ ჩქარი ტემპით მიმდინარეობდა რამაც გამოიწვია ის რომ დღეს დღეისობით ქალაქის იერსახეში უკვე დაშვებულია ძალიან ბევრი შეცდომა. საბჭოთა პერიოდიდან, სამოქალაქო ომის ეიფორიაში ჩავარდნამ, შემდეგ კი უეცარმა გამოფხიზლებამ ჩემი აზრით გამოიწვია ის არქიტექტურული პროცესები, რომელიც განხორციელდა ქალაქში და ჩვენ მივიღეთ ის პრობლემები რაც უკვე განვიხილეთ.

XX საუკუნის ბოლო წლები. ეროვნული გალერეა

XXI საუკუნის დასაწყისი

დიდი მადლობა
ყურადღებისთვის !!!